

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalitieteiden laitos	
Tekijä-Författare-Author Lappalainen, Raija			
Työn nimi-Arbetets titel-Title ELÄMÄ KASVATTAA: Luottamus lastensuojelun tukiasuntotoiminnan piirissä olleiden nuorten elämänculussa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yhteiskuntapolitiikka: Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Lisentiaatintyö		Aika-Datum-Month and year 2010-04-23	Sivumäärä-Sidantal- Number of pages 111
Tiivistelmä-Referat-Abstract <p>Tutkimuksessani tarkastellaan sitä, miten lastensuojelun tukiasuntotoiminnan piirissä olevat nuoret arvioivat elämänculkunsa muutoksia ja mitä he kertovat luottamuksen kokemuksistaan. Tarkoituksena on tuoda nuorten näkökulmaa siihen, miten riskitilanteessa elävät nuoret vaikuttavat omaan elämänculkuunsa eivätkä syrjäydy. Huomio kohdistuu ensisijaisesti nuorten sisäisiin tarinoihin kokemusten tulkkeina ja toissijaisesti ulkoisiin kertomuksiin asiantuntijapuheena.</p> <p>Luottamus toimii tutkimuksen keskeisenä teoreettisena käsitteenä. Luottamusta pidetään keskeisenä sosiaalisena mekanismina, joka vankistaa perusturvallisuutta. Lisäksi tutkimuksessa käytetään sosiaalisen pääoman, hyvinvoinnin ja osallisuuden käsitteitä. Tutkimus on laadullinen, nuorten subjektiivisia kokemuksia ymmärtämään pyrkivä ja narratiivinen. Tutkimusaineisto koostuu seitsemän tukiasuntotoiminnan piirissä olevan nuoren yhteensä kahdestatoista narratiivis-elämäncerrallisesta tutkimushaastattelusta.</p> <p>Nuoret selittivät elämänculkunsa muutokset huonompaan suuntaan lähinnä ulkoisilla asioilla. Myönteisten muutosten nuoret arvioivat syntyneen lähinnä omien vahvuuksiensa, asenteensa, oman toimijuutensa ja vastuunsa ansiosta. Nuoret on jaoteltu muutostilanteissa valitsemansa roolin perusteella ”vastuunkantajalapsiksi” (lapsi ottaa vanhemmille kuuluvaa vastuuta) tai ”kapinalliseksi nuoriksi” (nuori luopuu kaikesta vastuusta). Kaikille nuorille yhteisiksi asioiksi nousivat epäluottamuksen kokemukset suhteessa vanhempiinsa. Luottamuksen kokeminen vaihtelee kuitenkin tilanne- ja asiakohtaisesti. Kaikilla tutkimuksen nuorilla oli luottamuksen kokemuksia suhteessa läheisverkostoonsa. Nuorten työntekijöiltä tarvitseman luottamuksellisen suhteen laatu oli yksilöllistä. ”Vastuunkantajalasten” luottamuksen rakentumisessa painottui tuen merkitys kun taas ”kapinallisilla nuorilla” painottui kontrollin merkitys. Kaikki nuoret olivat kokeneet itsensä toimijoiksi suhteessa palvelujärjestelmään. Sijoituksen pituudella ei näyttäisi olevan merkitystä luottamuksellisten suhteiden syntymisessä. Luottamuksen rakentuminen toimi ikään kuin selityksenä sille, miten nuoret ovat selvinneet niin hyvin.</p> <p>Lastensuojelun tukiasuntotoiminnan piirissä olevat nuoret kykenivät solmimaan luottamuksellisia suhteita vaikeista epäluottamuksen kokemuksista huolimatta. Tukiasuntotoiminnan piirissä olevien nuorten luottamus rakentui kaikissa hyvinvoinnin – Having (elinolot), Loving (yhteisyssuhteet) ja Being (maailmaan orientoituminen) ulottuvuuksissa. Nuorten kokemuksellisen ja asiantuntijatiedon mukaan luottamuksen rakentumisessa merkityksellisiä ovat turvalliset kasvuolot (ennustettavuus), luottamukselliset suhteet läheisverkostossa (luottamus kommunikaationa) sekä osallisuus (toimijuus) suhteessa palvelujärjestelmään.</p> <p>Tarinalliset ja elämäncerralliset menetelmät soveltuivat hyvin työvälineeksi nuoren kuulemiseen. Niiden avulla työntekijät voivat paikantaa oman roolinsa nuoren merkityksenannossa ja voivat siten antaa tilaa nuorelle merkityksellisille läheisverkostoon kuuluville ihmisille. Nuorten tiedon hyödyntäminen kehittämistyössä edellyttää työyhteisöiltä reflektiivistä työtöta. On kehitettävä työtöta siten, että nuorten luottavaisuus palvelujärjestelmiä kohtaan ja luottamus työntekijöitä kohtaan voi lisääntyä.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords luottamus lastensuojelu elämäncmuutokset tarinallisuus tukiasunnot			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			